

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 sz.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytűsdékben.

Szabadelvű.

Nem az ezen név alatt kialakult politikai érdekszövetségről lesz szó. Az exhumálás s a rothadásnak indult szervezetnek legjobb helye a föld alatt van. A társadalmi élet egy most is is erősen ható pszichikai elemét akarjuk egy-két oldalról megvilágítani. Egyéneket akarunk látni, kiknek tetteit oly elvek szabják meg, melyeket *szabadelvűség* alatt lehet összegezni. Ennek a meggyőződési formának legnemesebb, legtisztább alakját talán a következő szavakkal lehetne megrajzolni:

A meggyőződés kialakulása millió és millió ráhatásnak szükségszerű eredménye.

Az én meggyőződésem, hitem, látásom formája, szóval egész lelki világom rezultánsa az engem körülvevő, ráható életnek. Az én egyéniségem felfogó és reagáló módja: érzésem, gondolatom, akaratom csak egy speciális kifejezése a mindenségben átlüktető életnek. Egyéniségem tehát csupán a ramható élet természetes befolyása s az én énemben rejlő speciális kifejlési törvénye határozza meg. Van-e tehát jogom, hogy valakinek életéből kitépjem az utóbbi elemet, a belső fejlődési törvényt s ráerőszakoljam az én fejlődésem formáját, az én életem egyensúlyának törvényeit? Szóval: Van-e jogom valakitől azt követelni, hogy intellektusára egessze az én ítélési formáimat, hogy jónak vagy megvetendőnek azt tartsa, amit én annak tartok? Nincs. Ugy az államnak, mint az egyének kötelessége biztosítani mindenkinek a szabad szellemi kifejlést. Minden meggyőződés egy erőnek a megnyilatkozása s minden erő élet. Az élet minden formájának pedig feltétlen jogosultsága van. Ha én ma bizonyos elveket állítok fel, melyek alapján elnyomom X meggyőződését, másnap e precedens alapján elveket állíthatnak fel az én meggyőződésem elnyomására. Azért csakis oly erők ellen szabad opresszív szabályokkal védekezni, melyek kiáltólag magukban hordják az emberi közösségek végveszedelmét.

Lássuk most ennek az absztrakt elvnek egypár konkrét megnyilatkozását husban és vérben.

I. Szabadelvű és Don Kihóte. Azoknak a lelki eseményeknek a kapcsolatában, melyek kialakították lelki formáját, két történelmi elemet lehet megkülönböztetni: egy értelmét, s ez a 18. század felvilágosult filozófiája; egy érzelmit, s ez a 19. század nagy romantizmusa. Rousseau logikai uton olyan történelmet gondolt ki öseink számára, mely mindenkit egyenlő érvényesülésre jogosít. Voltaire bizonyos uralomra jutott akaratakat, meggyőződéseket ostromoz. Az egész intellektuális harc arra irányul, hogy bizonyos kijegecsedett

meggyőződések uralmát lerázzák magukról. Az az energia, mely ugy felszabadult s melyet az uralkodó politikai, morális és hitbeli meggyőzések eddig közös munkában tartottak lekötve, létrehozta a francia forradalmat. S itt szenvedti a theoretikus szabadelvűség (a neve akkor más volt) első vereségét az étellel szemben.

Mihelyt a századokon át szervezett fejlődő meggyőződések helyébe új, egyes egyének logikai asszociáció útján létrejött akaratát akarták tenni, az eddigi fejlődés által egy mederben tartott erő egy nagy zűrzavarba szabadult fel s a forradalom az irányukat vesztett energiák tragikus összeütkezése. Napoleoni történelmi jelentőségét épen abban látom, hogy ezt a sok céltalan, egymásnak rohanó erőt egyesítette egy óriási svungban s így a zsarnokság ellen menydörgő aufkláristák által felszabadított erő megalapította a minden ellenkező erőt szétlítő francia imperiálizmust. A szabadelvűségnek ez a második nagy tragédiája. Amint a felszabadult erő politikai és hadi téren Napoleont termi meg, szellemi, szépirodalmi és művészeti téren megszüli a romantizmust. Az érvényesülni kívánó erők haragos melankóliája hozza be az irodalomba az elnyomott népet, a megvetett zsidót, a törvénytelen gyermeket stb. S valamint a forradalmi, sőt a császári politikai alakulás is azok ellen volt, kik akaratukkal és meggyőződéssel minden más erőt uralkodtak, szóval az egyházi rendet s a történelmi arisztokráciát üldözte s szükségszerűen demokráta volt: az irodalomban is felgombáznak a vérszomjas királyok, erkölcstelen papok, kegyetlen arisztokraták stb. De míg politikai téren ez a felszabadult energia kardcsapásban és új jogrend felépítésében éli ki magát, addig az irodalomban és művészetben nagy szentimentalizmussá lesz, mely egybe akar ölelni szimpatihájával minden társadalmi osztályt, kivéve talán azt a kort, vallást és társadalmi osztályokat, melyek a kultura kiépítésében eddig a leghatalmasabb, de az új iránnyal a legellentétebb erők képviseltek. A felszabadult, hogy ugy mondjam plebejusi energia reakcióját látom Napoleon hadi tetteiben, a David, Delacroix, Delaroche képeiben, Victor Hugo Notre Dame-jában és Nyomorultjaiban egész a Marx Kapitaljáig. Ez a fejlődés szabta meg a mi magyar Don Kihóteknél lelki formáját. Élete a 19. század középső tizedeiben veszi kezdetét, midőn az ország vezetői belátván elmaradottságukat, kimondtak egy olyan jelszót, mely minden erőt haladó versenyre szabított: a szabadelvűség. Be kellett látnunk, hogy a felszabadított erők között olyanok is voltak, melyek épen annál a szabadságnál fogva, melyet kifejlesztőknek

biztosítottunk, halálos veszedelemmel járnak ránk. De ő általános elveitől, irodalmi szimpatiaitól képtelen meglátni az erőnek ezt az új, ránk nézve kétségbejítő viszonyát.

A gonosztevőben ő még mindig Victor Hugó Jean Valjeanját, a zsidóban a romantikusok elnyomott szimpatikus zsenijét látja s még mindig becsületes buzgósággal igyekszik megtorolni az egyházon azokat a bizonyos kopottra citált máglyákat. Mert annak a szellemi iskolának a gyermeke, mely nem érti meg a különböző kor különböző fejlődési törvényeit, hanem mindent a maga logikai okoskodásai, könyvtári ábrándjai szemüvegén néz. Jóhiszemű naivsággal akkor hiszi magát a legszabadabb elvűnek, mikor a legelfogultabb. Ha mondjuk, egy iskolához 18 tanár közül 12 zsidót neveznek ki, örvend, mert az univerzális megértés jeleit látja benne.

De ha egy másik intézethez 3 katolikus tanárt neveznek ki, máglyaszagot érez s középkornak nézi a szélmalomokat. Ha egy ujonnan ránk szabadult faj egy pár évtized alatt kezébe keríti a föld 33. a kereskedelmi és ipari tőke 70 percentjét, azt haladásnak nevezi. De képtelen haraggal csavarna ki minden kalászt, amit a föld a nemzetet és kultúrát kiépítő egyháznak terem. Becsületes és jóhiszemű, de elfogult és korlátolt, mert világnézetét nem a szerves élet fejlődéséből szűrte le, hanem szobai teoriákból s irodalmi fantáziákból itta magába. Utolsó előtti hullámverése annak a nagy energia-áramnak, melynek zsillipeit Rousseau nyitotta rá a világra.

II. Szabadelvű és Szancsó Panza. Jó hízó polgár és a gondolkodást, az ideákat Don Kihóteire bizza. Ennek álmaiban hisz annyira, amennyire azok jó falathoz, vagy szigetkormányz isághoz vezetnek. Meggyőződését újságja butozza be. Főelve: „Ne üssünk senkit, mert kamatosan visszakaphatjuk.“ Ha hívóval beszél, azt mondja: „Minden becsületes ember hisz Istenben.“ Ha természettudománnyal foglalkozó emberrel beszél, ez a formulája: „Az én Istenem nem a dogmák Istené, hanem egy erő.“ Ha kérdezik, mi ez az erő s hogy szabja meg világfelfogását, a szegény leizzad egy kilót a testi jóllétéből, de nem tud felelni. Ha szocialistákkal beszél, így burkol semmit szavakba: „Mánapság minden intelligens ember szocialista.“ Az a fő, hogy ne bántás; teini vágyó bögréjével óvatosan sumákol Don Kihóteja után: „Harcolj, nagy hős, én is melletted leszek az osztozkodásban!“ Ez az újságot olvasó, szavazó, tősztozó, deputációs-kodó, fákllyás zenét rendező, harcra képtelen maradi szabadelvű burzsoázi.

III. Még csak egy harmadik tyúst akarok preparálni. Nevezhetjük intellek-

Mai lapunk 6 oldal.

ben egyik városi főtisztviselőnek a bíróság előtt tett vallomása nem fedte teljesen a hivatalos működése körében eszközölt hivatali cselekményét.

Ugyanaz a lap január 2-ki számában következő hírt közli:

Szittognak az emberek városszerte. Pénzről, idegen, hivatalos pénz eltűnéséről beszél a fáma, amely ugyan mindig nagyvit, de sohasem esik szava minden alap nélkül. A számvetés körül keletkezett a numerusbeli eltérés, a vizsgálódás azután oda lukadt volna ki, hogy hiány van a kasszában. Így beszélnek városszerte, amely hírt vagy megerősít vagy megcáfolja előreláthatólag egy közeli napokban tartandó vizsgálat. Akkor majd bővebben.

Adassék igazság mindenkinek. S ennek okáért megjegyezzük. 1-ször János vitézzel: nem tud az irni, a ki küldte. 2-szor: ha soká tetőzzük a dolgot, kisütünk annyit, hogy itt valószínűleg a városházáról van szó. Az elsőben hamis tanvallomással vádolnak egy főtisztviselőt. A másodikban pedig sikkasztás volna a vád. Mi tartjuk a városi tisztakat olyannak, hogy ily súlyos vádaknak nem vághat zsebre szó nélkül, mi kuttattuk eddig a dolgot s mindenütt ámuló arcokat látunk. Most már lássuk a medrért!

Egy cég. A Heinrich-féle textil gyár, a mely városunkban is gyárat akart alapítani s a melynek törvényhatóságunk több mint 60 ezer kor. szubvenciót ígért, — a mint halljuk — súlyos anyagi gondokkal küzd, úgy, hogy egy másik cég kénytelen segélyre sietni. Szomorú dolog, hogy minden gyárvállalatunk születési gyengeségekkel küzd.

Társasvacsora. Dr. Kerekes Lajos városi főjegyző és Lipcsey Lajos árvászeiki úrnok tiszteletére a Tisztviselők Otthona, melynek Dr. Kerekes Lajos elnöke, Lipcsey Lajos pedig házigazdája, folyó hó 8-án este 8 órakor társasvacsorát rendez Bástya-utcai helyiségében Egy teríték ára 2 korona.

Értesítés. A Vasutas Szövetség által rendezendő Szabad előadások 1908. évi január hó 5-én d. u. 4 órakor kedődnék meg a város-háza nagytermében, mely alkalommal dr. Lauschmann Gyula ur „A lakások egészségéről” fog előadást tartani. Az előadások úgy a férfi mint a hölgyközönségre nézve egyformán érdekesek lesznek, kérjük tehát minél számosabban megjelenni. Szabad bemenet! A Vasutas Szövetség.

Borzalmas halál. Szilveszter estéjén a hálaadó litániáról tértek haza Magyaralmás község buzgó lakosai, midőn hazatérő utjukban borzasztó látvány tárult eléjük. Ifj. Rozs József, uradalmi kocsis összeroncsolt agygyal, párologó vérben, borzalmasan összetépett holt testtel feküdt az utcán kiterítve. A vérről behintett országút borzalmas katasztrófát sejtetett. A lovak gazdátlanul futottak be istállójuk udvarára, összevyezett, összetörtött kocsi-val. Az uradalmi cselédség rosszat sejtve, a kocsiuttra sietett, hol már a templomból jövők ujságotlák a rémes katasztrófát. Ifj. Rozs József a Fehérvár mellett fekvő Havranek-tanyáról jött haza, honnét cselédet szállított. A falu határában bandukolt már, midőn tüzesvérű paripái hirtelen megbokrosodtak. Egyik felugrott s a szerencsétlen kocsis fején találva kibukott a kocsi-ból. Szüre megakadt s így nem szabadulhatott a végzetes kocsi-ról. A lovak agyonrugdosták, a kocsi kerekéi testét összerongyolták. Ilyen borzalmas állapotban mintegy 50 lépésre csuszott a földön a vágató kocsi-tól vonszolva. Szétszaggatott fejét, koponyacsontjait, agyvelejét, fogait másnap találták meg az uton szerteszét. Koporsójára szülői, kik egyetlen fiukat vesztették és ifju felesége borultak kínzó

fájdalomban. Tegnap temették nagy részvét: mellett.

— **A hatósági mészárszék ügyében** a következő sorokat kaptuk:

Igen Tiszelt Szerkesztő Ur!

Becses lapjának f. é. 1. számában „Hatósági mészárszékét kérünk” cím alatt megjelent vezércikkéhez legyen szabad hozzájárulnom.

Mészárosokról szól az említett cikk, de kötelességemnek érzem felszólalni, mert ha helyi lapok még eddig nem is, de fővárosi és más vidéki lapok nagy kedvetlenséggel, szenzáció hajhászból és legkevesebb hozzáértéssel írtak és írnak a „huszorosokról” általában.

Hatósági mészárszékét kérnek a fogyasztó közönség nevében; de kérjek kérem egyuttal a nevemben — s tán a helyi husiparosok összességének nevében is — a hatósági általános husipari üzlet felállítását. Én, ha tudómet beszélem is ki s ha állandóan a husiparosok igazairól írnék, akkor sem hiszi el sem a Cikkirő Ur, sem a fogyasztó közönség; de ha városunk 1908. évi zárszámadásában már a hatósági hússzék deficitéről számol be, talán megnyugtítja közönséget.

Kérem a Tek. Cikkirő Urat, jelölje meg, hogy mily haszonnal lehet és szabad husipari üzletet fenntartani; jelölje meg annak a gazdának nevét, kinél oly olcsón lehet jó marhát venni; s tudja-e bizonyítani, hogy 20–30 fillérrel lehet a marhahúst olcsóbban adni, mint azt a mészárosaink adják; s ha e kérdéseimre a választ megkapom, hivatalos adatoktól támogatott érdemleges választomat becses lapjuknak azonnal meg fogom küldeni.

Most szabadjon még az aradi kereskedelmi és iparkamarának a húsrágóság ügyében a miniszterelnökhöz intézett jelentéséből idéznem:

„A fogyasztási adók túlmagassága régi súlyos teherként nehezedik az ország lakosságára. Ezek általános mérséklése kétségtelenül könnyítőleg hatna a megélhetésre. Az elavult husfogyasztási szabályok és fogyasztási adótelek revíziójával meg lehetne szüntetni azt az anomáliát, hogy például egy 25 kilós élősúlyt meghaladó sertésre ugyanannyi fogyasztási adó esik, mint egy 300 kilósra, ebből következik, hogy a könnyebb súlyú ugynevezett hús-sertéseknek egy kiló husra a költségek hozzáadásával 24–28 f. kiadás van, egy 300 kilónál pedig 6–7 f.-nél nem több. Le kell szegyeznünk azonban itt azt a tényt, hogy hatósági közbizáppéssel életrehozott intézmények, mint például a hatósági mészárszék, sütődék stb. az élelmezést még sehol olcsóbbá nem tették, legfeljebb csak ezen szakmabeli iparosokat károsították.” Amidőn Tek. Szerkesztő Urat még arra kérem, hogy — szíves felszólításához híven — fentieknek becses lapjában helytadni szíveskedjék; vagyok Székesfehérvár, 1908. január 3-án. Teljes tisztelettel Marshall Nándor hentes.

Tiszán akarván látni, leadtuk ezeket a sorokat is. Megjegyezzük azonban, hogy mi nem vagyunk mészárosok s ha mint a közönség általános tudatának kifejezői irunk, nem valljuk, hogy marhát venni tudunk. A mint ha a rossz időt konstatáljuk, nem vállalkozunk a jó idő csinálására. Egyebekben pedig azt kérjük, hogy tessék megcáfolni azt az általános tapasztalatot, hogy a vágómarha nem aránytalanul olcsóbb most, mint félvvel ezelőt volt.

— **Bioscop.** Az Otthon kávéházban levő Mozi legújabb műsora: 1. Az önfeloldozó lelkes. 2. Az iszákos nő. 3. A tudomány állomzata (ismeretterjesztő kép). 4. Diabolo játék. 5. A gyermek gyűlölete. 6. Cégér nélkül is elkei a jó bor. 7. Jól betanított kutyák. 8. Modern festők. Minden hétfőn és csütörtökön műsorváltozás. Színházi vacsora kapható. Fekete Géza „Otthon” kávé.

— **A mentők munkája.** A mentők december havi és egész évi működése: decemberben: baleset 5, betegszállítás 31, hullaszállítás 3. Mozgó őrség (templom, színház, sokadalom) 56. Tanóra és gyakorlat 10. Összesen 105. Mentő kursus hallgatóinak száma 13. 1907. egész évi működés: beteg szállítás 303, baleset 101, mozgó őrség 185, hullaszállítás 23, vaklármá 12, fertőtlenítés 66. Összes működés 605 esetben. Fejlesztésének ideje óta (1897. szept. 12.) 3385 esetben.

— **Rablótámadás.** Herczog Bélát, a Pollák Gusztáv-cég pénzbeszedőjét amint január 2-án

este a Vásártérről a Nádor-utca-ba tért, két ismeretlen suhanc megtámadta. Mellenragadták a pénzbeszedőt s fenyegetések közt pénzt követelték. Herczog azonban nem vesztette el a lélekjelenlétét s küzdelembé bocsátkozott a támadókkal, kiknek egyike már kést rántott s a másik a téli kabátot akarta letépni Herczogra. Herczog látván, hogy nincs más menetség, teljes erőből képen-teremtette a bicskás támadót, mire a másik is elinált.

— **Hű cselédek.** Ivánka László pátkai föld-birtokos kukoricagöréjében egyre fogyott a kukorica anélkül, hogy ennek magyarázatát tudták volna adni az illetékes körök. Nagysokára azonban napvilágra jött, hogy a tolvajok tulajdonképpen a földbirtokos cselédjei: Vörösmarty József, Vörösmarty János és Uhl József, akik illő honorárium fejében a kukoricát álliferálták Pinter Sándor pátkai földművesnek. A tolvajokat az orgazdával együtt a bíróság kegyeibe ajánlották.

SZÍNHÁZ.

Csütörtök, jan. 2.

Karabé estély. Ujat ígért az igazgató s csak a kedd estit melegítették fel. A közönség annyira méltányolta az amugy is sok esetlenség-gel bővelkedő programot, hogy egy részét — az alkalmi ujságot kipisszoglie. Egyébként pedig bevalloita, hogy be van csapva.

Péntek, jan. 3.

Güllü baba.

Heti műsor: Vasárnap délután: Csibész király; este: Próbaházasság. Hétfőn délután: Aranykakas; este: Berger Zsiga. Kedd: Őszi vihar (zóna). Szerda: Varázskeringő. Csütörtök: Varázskeringő. Péntek: Scherlok Holmes (zóna). Szombat: Varázskeringő.

Póthirdetmény.

Néhai Gremesperger István volt székesfehérvári lakos apátkanonok hagyatéka ügyében alulirt kir. közjegyző, mint bírói kiküldött által kibocsátott árverési hirdetmény czennel olyképen módosított, hogy a drágaságoknak, takarékpénztári részvényeknek és az ingatlannak a közjegyzői irodában leendő elárverezése után a borok és a szőlőbéli ingóságok ugyanazon a napon, vagyis 1908. évi január hó 13-ik napján délután 1 órakor a helyszínén (külső-hegyi szőlő) fognak elárvereztetni.

Székesfehérvár, 1907. december 30.

Gánóczy Flóris,

kir. közjegyző.

Szépen fejlett 5 hónapos normandiai és belga óriás keresztelésű

tenyész házi nyulak

kaphatók lángi uradalom csösz gazdaságában Csösz, (Fejérmegye) mérsékelt áron.

LEGJOBB CIPÓTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi.
NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlta ő, mert
NIGRIN folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el
nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

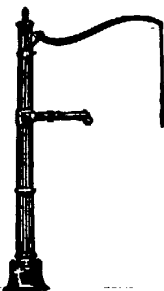
HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban, Szent-István-tér I. sz.

Mélyfuratu

**ÁRTÉZI KUTAKAT,
VIZVEZETÉKI MUNKÁKAT, KUTSZI-
VATTYUKAT, GÉP- ÉS KAZAN-
MUNKÁKAT ELVALLAL!**

Uj szivattyuk 30 kor.-tól feljebb kaphatók!

FÜRDŐSZOBA BERENDE-
ZÉST OLCSÓN TELJESIT.

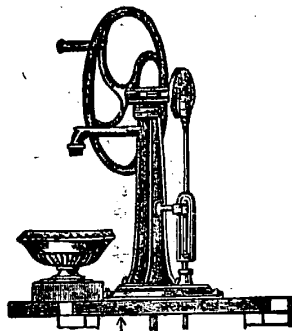
Motorok javítását szakszerűen eszközöli.

Javításokat pontosan eszközöl:

FEJES BERTALAN

gépműhelye és kútfurási vállalata

S-Z-É-K-E-S-F-E-H-É-R-V-Á-R,
királykut mellett.

HIRDETMÉNY.

Nagymennyiségű első osztályú szokvány minőségű sima és gyökeres
Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis amerikai vadversző,
valamint ugyanily alanyra nemestett első osztályú szokvány minőségű a
legjobb bor és csemegefajta

gyökeres fásoltványok

hozatnak általunk forgalomba.

BADACSONYMELLÉKI SZŐLŐTELEP

kezelősége, Tapolca (Balaton mellett).

ELECTRO BIOSCOP (Mozgó fényképek)
az „**OTTHON**” kávéházban Kossuth-utca 13. sz.

Naponta 2300. méter film bemutatás!

➡ Szabad bemenet! ➡

➡ i. rendű cigány zenekar! ➡

➡ Buffet. ➡

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

Szigeti fényképészeti és festé-
szeti műintézet. Székesfehérvár, Kosuth-
utca 9. Budapest IV. Kristótfér 6. Nagyi-
tások bármely kiskép után életnagyságu
olaj, aquarell vagy pástell kivitelben. Min-
den csütörtökön, pénteken, szombat és va-
sárnapokon személyesen eszközölöm a fel-
vételeket. Kitérő tisztelettel Szigeti.

Ő Felsége a király nevében! A budapesti kir. ítélő-
tábla nyomtatvány után elküvetett rágalmazás vétségével
vádolt Bilkei Ferenc ellen folyamatba tett bünyűget, melyben
a székesfehérvári kir. törvényszék 1906. évi szeptember hó
16. napján 391/1906. B. szám alatt ítéletet hozott, Berger
Bélané főmágnavádó felebezése folytán 1907. évi október
hó 18. napján tartott nyilvános felebbviteli tárgyaláson,
melyben Fronsitz István tanácselnök, Zubovich Román,
Eöröggh András, dr. Haupt Albert és dr. Izzák Gyula ítéző
bírák vettek részt, a vád képviselőjében főmágnavádó meg-
nem jelent, viszont a vádlottat dr. Holly Géza védő képvé-
selte, a jegyzőkönyvet pedig Nagy Béla tanácsjegyző vezette,
a vád és védelem meghallgatása után vizsgálat alá vevén,
következően. Ítélet: A kir. ítélőtábla a kir. törvényszék
ítéletének Bilkei Ferenc vádlottára vonatkozó részét a B. P.
385. §-ának 1. a. pontja alapján megsemmisíti, Bilkei Ferenc
vádlottat a sajtótörvény 13. és 33. §-ai értelmében mint
szegzt a btk. 261. §-ába ütköző, nyomtatvány után elkü-
vetett becsületértés vétségében bűnösnek mondja ki és ezért
a btk. 261. §-ának 2. tétele alapján a 92. § alkalmazásával
főbüntetésül 60 (hatvan) korona, mellékbüntetésül pedig 40
(negyven) korona pénzbüntetésre ítéli, mely pénzbüntetés az
1902. évi 27. törvényekben meghatározott colokra 15 nap
külföldben végrehajtás terhe alatt a székesfehérvári kir. ügyész-
ségnek fizetendő és behajthatatlanság esetében a btk. 53. §-a
értelmében 3 (három) és 2 (két) napi fogházra átváltozta-
tandó. Egyuttal nevezett vádlottat a B. P. 480. §-a alapján
a bünyűi költségnek az 1890. évi 43. törvények határoz-
mányai értelmében a m. kir. kincstár részére való megtéríté-
sében, valamint 40 (negyven) korona ügyvédi képviselői
költségnek Berger Bélané főmágnavádó részére 15 nap kü-
lföldben végrehajtás terhe alatt való megfizetésében marasztalja.
A sajtótörvény 35. §-a alapján elrendeli, hogy a jelen
ítélet a „Fejérmegyei Napló”-ban az ítéletnek hivatalból való
közlése után megjelenő legközelebbi számban közzétételének
és a közzétételre a nevezett lapnak a kiadóját a sajtótör-
vény 35. §-ában megállapított pénzbüntetés terhe alatt köte-
lezi; végül elrendeli, hogy az ítélet vádlott felettes egyházi
hatóságával is közöltessék. Indokok: Előrebocsátatik, hogy
a kir. ítélőtábla az elsőbírósági ítéletnek Berger Bélané mint
viszonvádlott felmentésére vonatkozó részét még múlt évi
december hó 11-én 7593/1906. B. szám alatti végzésével
megsemmisítette és a viszonvádra vonatkozóan új eljárást
rendelt, mely eljárás azután vádlottás folytán megszünte-
tettel fejeződik be. E szerint tehát a törvényszéki ítéletnek
csupán Bilkei Ferenc vádlott felmentésére vonatkozó része
képezi felülvizsgálat tárgyát. Bilkei Ferenc vádlottal szemben
a rágalmazás miatti vád arra volt alapítva, hogy vádlott a
vád tárgyává tett újságikében azt állította Berger Bélanéről,
hogy a Berger K. cég ellen a cégváltoztatás miatt rendőri
vizsgálat van folyamatban és hogy a rendőrség egyéb ügyek-
ben is vizsgálja Bergerék viselt dolgai. Minthogy a székes-
fehérvári rendőrkapitányságtól beszerzett átirat szerint valóan
bizonyult, hogy a rendőrség az új üzletnek Berger K. cég
alatt való megnyitása miatt vizsgálatot indított és minthogy
Bergerék ellen tényleg egyéb ügyekben, t. i. az előzetes
vagyonbuktás miatt is rendőri vizsgálat folyt, sőt a vagyon-
buktás miatt bünyűi eljárás is tételt folyamatba, — mint-
hogy tehát a rágalmazónak jelzett állítás mindkét irányban
valóan bizonyult, a valódiság bizonyítása pedig a btk.
203. §-ának végbekezdése értelmében vádlott bűntelenségét
eredményezi, ezért ebből az indokból helyesnek mutatkozik
a kir. törvényszék rendelkezése, hogy a rágalmazásban nem
mondta ki bűnösnek a vádlottat. Ellenben téves a kir. tör-
vényszéknek az az álláspontja, hogy becsületértést sem
állapított meg, mert vádlott a vád tárgyává tett újságikében
azt is állította Berger Bélanéről, hogy „a napkeleti faj minden
virtuozitását fejté ki a nyelvöltögetés tudományában” és hogy
„a piaci kofák szótárának virágaiat kirakodják”; ezek a
kifejezések pedig, melyek a vagyonbuktással és az új cég
használatával szembe fordított összefüggésben nem hozhatók és
ezért külön elbírás tárgyát képezik, úgy a törvény, mint a
középfelügyelet szerint meggyalázók, mert alkalmasak arra, hogy
azt, a ki ellen használtattak, a közbecsületben lealacsonyítsák.
Erre vonatkozóan tehát a kir. törvényszék felmentés ítéletét
a B. P. 385. §-ának 1. a. pontja alapján megsemmisíteni és
vádlottat a becsületértésben bűnösnek kimondani kellett. A
büntetés kimérésénél vádlott bűntelenség előlétele és az előzetes
újságolmány feljegyzett kedélyállapota miatt enyhítő körülmé-
nyek vételezt és ezért — súlyosító körülmény hiányában — a
főbüntetés a 92. § alkalmazásával — fogház helyett pénz-
büntetésben szabott ki. Az ítélet többi rendelkezése a fel-
hívott törvényszéknek alapszik. Budapest, 1907. évi
október hó 18. napján. Csathó Ferenc s. k., elnök. Dr. Haupt
Albert s. k., előadó.